

Naročnina listu: --
 Celo leto . . . K 10--
 Pol leta . . . " 5--
 Četrť leta . . . " 2:50
 Mesečno . . . " 1--
 Zunaj Avstrije: ----
 Celo leto . . . " 15--
 Posamezne številke
 -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računajo po 12 vin.
 od 6 redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 ---- popust. ----
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek in petek popoldne.
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica. 5. Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.-12. ure dopoldne.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 19. avgusta.

Italijansko bojišče.

Italijani zopet napadajo ob Soči naše Primorje, ki spada že več stoletij k Avstriji.

Po skrajno hudih, eden in poldneva trajajoči artilerijski predpripravi, kateri so sledili včeraj popoldne nekateri poizvedovalni sunki, je pričela danes zjutraj bitka italijanska infanterija med Mrzlim Vrhom in morjem. Bitka vihra z največjo srditostjo skoro na vsem ozemlju 60 kilometrov široke fronte: Pri Tolminu, severnovzhodno od Kanala, med Dežulo in goro Sv. Gabrijele, južno od Gorice in na Kraški gorski planoti.

Doslej došla poročila se glase povsem ugodno.

Vzhodno bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov.

Avstrijsko večerno poročilo.

Dunaj, 19. avgusta.

Soška bitka se nadaljuje z nezmanjšano silo.

Potek bitke za nas ugoden.

Papeževa mirovna nota na vladarje.

Sv. Oče je poslal te dni novo mirovno noto in sicer naravnost vladarjem vojskujočih se držav, kakor tudi vladarjem nepristranskih držav. Glavna vsebina papeževe note je sledeča:

Uvodoma poziva sv. Oče vladarje in vlade, naj napravijo konec tej strašni vojski in krvoprelitju in začnejo z mirovnimi pogajanjmi na podlagi pogojev, ki bi naj bili temeljna podlaga za mirovna pogajanja. Kot temeljno točko teh pogojev označuje sv. Oče nadvlado pravice nad oboroženo silo. Nadalje priporoča sv. Oče, da se upostavi razsodišče za razoroženje in znižanje stanja armad, prostost morja; vojnih odškodnin in povrnitve vojnih stroškov bi naj ne zahtevala nobena država, kajti s tem, da bi vse države znižale število svojega vojaštva, bi bile itak bogato odškodovane. Nota pravi nadalje, da bi se moralo splošno odstopiti vse zasedeno vojno ozemlje, tako n. pr. bi naj Nemčija izpraznila zasedeno belgijsko in francosko ozemlje, toda vrniti bi se ji morale vse njene izvenevropske kolonije.

Kar se tiče vprašanja glede spornega ozemlja med Avstrijo in Italijo ter med Nemčijo in Francijo, je upati, da se bodo našla pota, rešiti na zadovoljiv način ta vprašanja ter podrediti posebne interese splošnemu blagru in v kolikor to dopušča pravičnost in možnost, jemati ozir na stremljenja ljudstev. Duh spravljivosti bo moral vladati tudi pri reševanju vprašanja glede Armenije, balkanskih držav in glede ozemlja, ki je spadalo nekdanj k poljskemu kraljestvu.

Sklepčno sv. Oče še enkrat poziva vladarje, da se nepotrebni moritvi napravi čimpreje konec, kajti celi svet je trdno prepričan, da so vse vojskujoče se države rešile čast svojega orožja.

Cesarju Karlu je dunajski nuncij Balfre di Bonzo izročil mirovno noto osebno dne 18. avgusta, ko je bil sprejet pri njem v avdijenci.

Papežev nuncij pri cesarju.

Dunaj, 19. avgusta.

Papežev nuncij na Dunaju se je napram zastopniku dunajske »Reichspost« po svojem povra-

tku iz Reichenaua, kjer je bil sprejet v enourni avdijenci od našega cesarja, izjavil sledeče:

Z resničnim veseljem je sprejel naš cesar mirovni pozdrav in papežovo blagoslovno željo. Vsaka beseda mladega vladarja je izraz volje, storiti vse za svoje narode in jim podariti mir in pravičnost. Če sploh kateri vladar, tedaj je cesar Karel v stanu izgovoriti temeljna načela krščanske pravičnosti, papeževe besede in jih udejestviti v blagor svojih narodov. Po avdijenci pri cesarju je sprejela tudi naša cesarica papežev nuncija, ki je šejnato posestil cesaričino mater vojvodinjo Parmsko na gradu Schwarzau.

Vsled teh avdijenc se je papežev nuncij v soboto tako pozno v noč vrnil na Dunaj, da je še le nedeljo, dne 19. avgusta zjutraj mogel izročiti prepis papeževe note našem zunanjemu ministru grofu Czerninu.

Avstrijski vojni dolgovi.

Glasom poročila komisije za državne dolgove je že dne 31. decembra 1916 znašal avstrijski državni vojni dolg (brez Ogrske) 31.4 milijard kron, vsi državni dolgovi Avstrije pa 44.2 milijard kron. Od tistega dne so se dolgovi pomnožili na 55% milijard, všteto pa tu ni vse ono, kar je država že prevzela, seveda tudi ono ne, kar je le naročila, a ne še plačala. Všteto tudi ni, kar bo treba plačati za po vojni oškodovane kraje in za begunce ter za vojne invalide.

Vojna pa še teče in ni videti konca. Zdaj se razni politiki in finančni krogi že resno pečajo z mislijo, kam plovemo, je-li gre to še naprej in kdo in kako se bo plačevalo. Pa tudi vsak volilec bi moral misliti o stvari, da more olajšati poslancem njih strašansko odgovornost. Zlasti velja to za nas Slovence, ki smo vsled nemarnosti vlad pravi reveži, ki od nekdanj plačujemo davke za to, da si ž njimi drugi narodi zidajo šole in gospodarske naprave.

Graška »Montagszeitung« od dne 13. t. m. hudo tarna, kako bo z vojnimi dolgovi. Po njegovem bočo stopili avstrijski državni dolgovi na 100 milijard kron. Če bi se Jugoslovani osamosvojili, kakor zahtevajo naši poslanci, pravi, da gotovo ne bi hoteli nič prevzeti, že zato ne, ker nimajo. Poljaki, pravi člankar, tudi ne. Čehi tudi ne, ker niso vojne želeli. Kdo bo torej plačal? Avstrijski Nemci, pravi »Montagszeitung«, ne morejo, ker bi to bil za nje bankerot. Zato, pravi, se ne sme Avstrije urediti po narodnostih! Ostati mora po starem, da bomo vsi skupaj plačevali onih 100 milijard.

Kdor ima kaj soli v glavi, ta bo o stvari resno premišljal. Seveda Linhart in Ornig, ta dva ne, saj bi rada videla, da bi naš kmet še 100 let garal za grehe drugih. Slovenski Štajerci so že preveč plačali za nemški Štajer, to pot nam ni več mogoče, tudi če bi hoteli. Linharta pa vabimo, naj prihodnjic govori o 100 milijardah, pa naj brzojav, kako misli, da jih bo slovenski kmet plačeval!

„Posestno stanje“

Minister Hohenburger je bil čuvaj pravice v Avstriji, zato je ta mož imal tudi pravične principe. Na Češkem so Nemci v manjšini, kljub temu ni pravicoljubni Hohenburger prepustil med njimi nobenega češkega posestnega stanja. Na Štajerskem in Koroškem je slovenski živelj v manjšini, a je pravicoljubni Hohenburger pripustil nemško posestno stanje med Slovenci. Ta princip »nemškega posestnega stanja«, ki ga je posebno kultiviral Hohenburger, se je gojil v avstrijski upravi do blaznosti. V Lutomeru, Konjicah, Marenbergu Šoštanju smo imeli

slovenske notarje, tukaj ni veljalo nobeno posestno stanje, na ta mesta so bili imenovani sami Nemci, v Šoštanj celo v najnovejšem času, ko je bil princip »posestnih stanj« že posebno čisto izkristaliziran. In tako je prišlo, da stoji celjska notarska zbornica zopet pred nevarnostjo, da postane nemška. Na Koroškem je izpraznjeno mesto notarja. Dosedaj je bil tam Slovenec. Že samo po principu posestnega stanja bi moral priti tje zopet Slovenec, toda to se ne bo zgodilo, ampak dela se junktim. Ako se namreč dovoli, da pride v Radovljico na Kranjskem istočasno nemški notar, ker je bil dosedaj v Radovljici tudi nemški notar, potem pride v Pliberk milostno tudi Slovenec. Radovljica ne šteje v celem okraju ne enega Nemca, a ker je prejšnji notar blagovolil postati iz Slovencea nemški notar, je sedaj Radovljica nemško posestno stanje. Po tem sistemu bodo Nemci na Štajerskem razglasili tudi za svoje posestno stanje mesta, na katerih sedijo Frajti, Ozvatiči, Biceki in Rakovci. Sicer pa se na Štajerskem pri sodiščih ne da več ustvariti veliko novih »nemških posestnih stanj«, ker se je v tem oziru pod Hohenburgerjem in Pittreichom itak vse storilo, kar se je moglo.

Lepi zgledi, ki jih je dajala justična uprava, so kajpada uplivali tudi na naučno in finančno.

Ali imajo sploh Nemci južno od Spielfelda pravico do kakega posestnega stanja? Ne in stokrat ne! Južno od Spielfelda je naša zemlja, kar je tukaj Nemcev, so ali renegati ali priseljenci. Autohtonih Nemcev, razen v Kočevju, ni, zato tudi nimajo pravice do nobenega posestnega stanja. Kar je kakšnihbodi postojank južno od Spielfelda, to je naše, v tem oziru ni nobenega tujega posestnega stanja. Mi ne negiramo nemških notarjev in sporadičnih Nemcev na naši zemlji, toda posestnega stanja jim priznati ne smemo in ne moremo. Kar je naše, je naše!

Slovenci, učimo se od svojih ljubih sosedov!

Vsa Germanija je kvišku! Kaj se je neki zgodilo? V Gradcu, »der allerdeutschesten Stadt«, so dobile nekatere stranke kavine karte z dvojezičnim, torej tudi s slovenskim besedilom. Radi te nesreče so se takoj oglasili graški listi; jadikovanja in tožarenja ni bilo ne konca ne kraja. Iz jeze in sovraštva do slovenskega besedila so najbrže leti Tevtonci celo pometali karte v stran! Prišlo je preiskovanje in »Tagespost« javlja v pomirjenje svojih Tevtonov, da je neki sluga tako nerodno ravnal in je zamešal kup dvojezičnih kart s samo nemškimi, ne da bi bili gospodje uradniki to zapazili. Uradniku bi se že takoj preobrnil želodec, če bi videl vmes slovensko besedilo, toda slugi je pa vse eno, ker mu diši razno tako slovensko žito in moka iz Slovenskega Štajerja kakor uradniku. Radovedni smo, če bi Gradčani jemali živila iz Slov. Štajerja, če bi jih zavijali v papir s kakim slovenskim besedilom. Mogoče se na ta način iznebimo rekvizicij? Toda šalo ob stran! Za nas je edino pravo načelo in prav nauk, da vržemo vse tiskovine nemške v koš, da se razburimo nad dopušljatvijo takih tiskovin, toda ne tako da bi nam škodilo. Posnemajmo le ljube sodeželane Gradčane. Kako srečni bi bili vendar štajerski Tevtonci, če bi se olupil nemški del od slovenskega; potem si sezidajo lahko na meji kitajski zid, da ne pride kaka slovenska tiskovina več v Gradec.

Za mir.

Želja po miru je po celem svetu velika. Sicer se še nahajajo v vseh državah vojni hujskači, ki bi

radi, da poteče do zadnje kapljice nedolžna kri, tako tudi med nami, n. pr. „Marburger Zeitung“ in „Štajere“, toda vse, kar je razumno in trezno in kar pri nas misli zares avstrijsko, si želi miru. Saj je naš cesar med posvetnimi vladarji prvoboritelj za mir, zato je v njegovem smislu, ako vojnih strasti ne razvzemamo, ampak ob polnem varstvu avstrijskih interesov strasti pomirjamo in iščemo zopet skupnih človeških zadač.

Sedaj smemo zaznamovati zopet važen dogodek v mirovnem gibanju. Papež Benedikt XV. je vsem vojskujočim se vladarjem razposlal noto, v kateri posreduje za mir. Natančna vsebina note še ni znana. Marsikdo, kdor je za mir, je razveseljen nad tem najnovejšim činom papeža Benedikta XV.

Gotovo bodo sedaj intrige onih, ki so proti miru, posebno narastle, da se izjalovi papežev namen. Saj še vsebina ni znana in mi že čujemo zopet strastne besede proti njej. Naša naloga v teh časih pa je, da stojimo zvesto ob strani našega papeža in našega cesarja in poslušamo samo njihove besede, ki govorijo za spravo in mir.

Izročitev papežev note.

Vatikanski list „Osservatore Romano“ više: Vladam, s katerimi ima Vatikan diplomatske zveze, je bila papeževa mirovna nota poslana po navadnem diplomatskem potu. Listini, ki se je poslala nemški vladi, sta se še priložili listini za bolgarskega kralja in turškega sultana s prošnjo, da je nemška vlada njima izroči. Angliji vposlani noti so bile še priložene listine za 15 drugih držav s prošnjo, da jih pošlje angleška vlada predsedniku Združenih držav, italijanski vladi in vsem drugim četverosporazumovim državam. Zastopnikom nevtralnih držav se je izročila nota naravnost iz papežev pisarne.

Na Dunaju je papežev noto izročil nuncij Balre di Bonzo dne 19. avgusta in sicer v zunanjem ministrstvu. V Berlinu pa je dospela nota že dne 16. t. m. in je bila izročena cesarju Viljemu in državni vladi.

Italiji ne damo ne pedi zemlje . . .

Poluradni dunajski list „Allgemeine Zeitung“ piše, ko razpravlja o papeževi mirovni noti, da stoji naša država trdno na stališču: Italiji ne odstopimo ne pedi naše zemlje!

Italijanski finančni minister proti miru.

Iz Lugana se dne 15. avgusta poroča:

Povodom zopetne izvolitve za predsednika milianskega provincijalnega sveta je imel italijanski finančni minister Meda govor, v katerem je med drugim izrazil upanje, da se bo v tem letu slavil mir Italije in kulturnega sveta. Italijansko ljudstvo si ne želi ničesar bolj, kakor miru. Isto velja tudi o javnih oblasti, vendar hočejo te imeti mir, ki bi nudil Evropi temeljnim načelom politične pravice odgovarjajočo ustavo in jamstvo, da ne pride več do take vojske. Tak mir ne more biti volja samo nekaterih oseb, ampak bi moral nastati iz razvoja dovršenih dejstev. Mir je kakor kak sad. Sad se more odtrgati

LISTEK.

Materina beseda.

(Za „Stražo“ napisal profesor Anton Rabuza.)

(Dalje.)

Toda mati je bila drugega mnenja.

Kar si je enkrat zamislila, to ji ni šlo kar tako iz glave. Za letos, si misli, ni nič več. A če letos ni, bo pa, če ljubi Bog da, prihodnje leto, saj še fant ni prestar.

Minilo je leto in zopet je prišel čas za preizkušnjo v mestu. Tedaj pozove mati Mirka domov in mu reče že dolgo pripravljene besede:

„Mirko, v šolo boš šel, v mesto študirat. Ne veš, kaj sta rekla lani gospoda? Nič več se nočeta brigati za tebe, če ne ubogaš. Če sta gospoda tako dobra, da ti svetujeta v mesto, moraš ubogati. Gospoda že vešta, da je tako najbolj prav. Kar idi in uredi svoje stvari, v par dneh bo treba oditi.“

Kaj si hoče premišljevati zbegani Mirko? Prekanjeni poštar bi ga rad obdržal, ker mu je poceni zvesto hlapčeval, skrbna mamica ima pa tudi prav, da skrbi za sinovo bodočnost. V tej zbeganosti odloči Mirko: Mamico je treba bolj ubogati. Pa gre pospravljat svoje skromne reči in na določeni dan odide v mesto.

„Pa glej, da mi zopet ne uideš iz mesta!“ še kliče skrbna mati za odhajajočim dečkom.

„Ne, ne bom, ne. Če zopet napravim izpit, pa me delj časa ne bo domov. Ko mi bo zmanjkalo kruha, pa pridem, veste. Pa zdravi bodite!“

Dolgo je še gledala mati za malim 13letnim Mirkom, dokler ni zavil za hribom in se je skrtil za obzorjem.

„Ohrani ga, ljubi Bog, pridnega, dobrega, pobožnega, kakor sem ga učila!“ je vzdihnila in šla za delom.

šele tedaj, ko je že dozorel. Kdor kliče po miru, ne meneč se za to, po kakšnem miru, zavlačuje vedno bolj pravi mir ter slabi močatega odporne duha, ki je edino v stanu, dovesti do tega, da so doprinešene žrtve tudi koristne. Kratka doba, ki nas še loči od pravega miru, ki bi naj zasigural Italiji varnost mej in ji zajamčil pogoje za narodno življenje, še bo prinesla veliko težkoč. Čaka nas še mnogo težkih preskušenj. Da pa te premagamo, bo treba skupnega moralnega in političnega napora italijanskega ljudstva.

Četverosporazum se bo posvetoval.

Pariški „Matin“ poroča, da se bo še ta teden vršila v nekem francoskem mestu konferenca zastopnikov četverosporazumovih držav, na kateri se bode razpravljalo o papeževi mirovni noti.

Angleško mnenje o papeževi noti.

Angleško časopisje izjavlja, da je Avstrija inspirirala papeževu mirovno noto. Avstrija je baje sedaj, ko je v Galiciji in Bukovini pridobila zopet vse izgubljeno ozemlje, smatrala za ugoden trenutek, da se prične z mirovnimi predlogi. Londonski listi pišejo, da bo četverosporazum odklonil papeževu mirovno ponudbo, ker sedanji vojni položaj ni ugoden, da bi se mislilo o sklepanju miru.

Rumunsko bojišče.

Na rumunskem in ruskem bojišču se položaj zadnje dni ni spremenil. Pri mestu Focsani smo od 19. julija do 18. avgusta vjeli nad 11.000 mož, na celi vzhodni fronti pa 41.300 mož, med temi 655 častnikov, odvzeli smo sovražniku 257 topov, 546 strojnih in 50.000 navadnih pušk, 191 minskih metačev, mnogo municije in drugega vojnega gradiva.

Italijansko bojišče.

Ob Soči in sicer na 60 km dolgi črti od Mrzlega Vrha do morja so Lahi po večdnevni artilerijski pripravi, dne 18. t. m. pričeli z ednajsto ofenzivo. Sovražnik napada z veliko silo. Boji potekajo za nas ugodno.

Poincaré v Gorici.

Predsednik Poincaré je dne 15. avgusta na svojem povratku iz italijanskega glavnega stana obiskal Gorico, kjer je z rotovža imel nagovor na italijansko vojaštvo.

Mirko je postal dijak v mestni šoli. Godilo se mu je dobro in slabo, kakor se pač godi najrjevnjšim izmed revnih. Vsak kos kruha se mu je poznal na licu, ki so ga poznali, so mu rekli, tako ga je bil potreben.

„Da le imaš opoldne kaj jesti, so ga bili tolažili pred odhodom v mesto in s tem nič kaj prijetnim tolažilom je shajal, kolikor se je pač dalo. Zjutraj se je tolažil, da bo kmalu opoldne, zvečer pa je požiral sline v spominu na prijetni opoldanski obed. Večkrat je sicer mislil pri dobrem obedu na prazno večerjo, malo četrtinko hleba, ki ga je redno našel na krožniku, prišedši opoldne v dijaško kuhinjo, je shranil v notranjem žepu, poprej pa ji je izdolbel sredico, da je na njeno mesto vrnil kosček mesa, ki si ga je od trgal od obeda.“

Ali kaj je to pomagalo? Predno je odbilo dve, že ni bilo njegove novomodne potice nikjer več; izginila je bila v lačnem želodcu, ki je naganjal zobe, da so se tako dolgo zasajali v kruh in meso, dokler ni zginit zadnji prigrizek.

Za dva dni ni imel nič preskrbljenega za svoj obed. Ker mu je bilo na prosto dano, katera dva dni si je hotel zbrati za obeda prosta dneva, zbral si je naš Mirko petek in soboto, češ, ta dva dneva sta postna dneva in če že ni kaj jesti, naj pa izostane obed na postne dni, če ne gre drugače. Hudo je bilo seveda večkrat Mirku, res hudo, pa kaj si je mogel. Obletal je že vse dobrotljive ljudi, pa nikjer ni bilo nič. Tolažil se je na boljši čase. Do ta čas pa je hodil k pekarijam v izložbena okna oči past na tam izložene žemlje in hlebe, ali pa je šel pred odprte kuhinje srkat prijetni duh maslnih pečenk in finih jedil. In večkrat se je tolažil: danes sem pa imenitne reči dobil pod nos, kakor morda malo kateri izmed svojih sošolcev.

Včasih, seveda ne pregosto, je pa pohitel dolgo pot proti domu poizvedovat, ali so dobra mamica nabrali od dobrih gospodinj, h katerim so hodili na dnino, kaj štruce, da bi eno ali vsaj pol odtrgal svo-

Francosko bojišče.

V Flandriji in pri Verdunu se bije te dni silno krvava bitka. Angleži in Francozi so se navalili z ogromno silo na Nemce, ki se polagoma umikajo.

Kralj Nikita o miru.

Črnogorski kralj Nikita, ki se sedaj nahaja z družino vred na Francoskem, se je napram poročevalcu lista »Verdensgang« glede miru med drugimi izjavil sledeče: »Pri nas je razpoloženje ugodno. Jaz sam sem sedaj postal popoln optimist in upam vse najboljše. Mislim, da bo konec vojske še v tej jeseni in sicer meseca novembra.«

Pomiloščenje Poljakov.

Povodom svojega rojstnega dne je cesar Karel izdal za lublinsko okrožje obširno amnestijo.

Politične vesti.

„Češka brigada“ ne da spati ptujskemu vojnemu hujskaču »Štajercu«. Sedaj si je najel za svojo pričo bivšega deželnoobrambnega ministra Georgija, katerega je cesar odpustil ravno zaradi govorov ki jih »Štajerc« hvali. Mi ostanemo pri svoji trditvi, ki je vzeta iz avstrijskih uradnih odlokov, da v »češki brigadi« služijo le Čehi, ki so si že v Rusiji dobili državljanstvo, ne pa češki dezertjerji. Sicer pa se Georgi sklicuje za svojo trditev na francoski časopis »Temps«, ki je gotovo manj verjeten kakor naše avstrijsko uradno poročilo, na katero se opiramo. O »veleizdajalcih« pa se s »Štajercem« ne bomo kregali, kajti on hujska na vojsko ne iz avstrijskih razlogov, ampak ker še tudi na Nemškem vojni hujskači niso ustavili svojega dela. Sicer pa bo »Štajerc« lagal naprej, naj mu dokažemo karkoli, kajti kdor se cesarja upa nalagati kakor on s svojimi 100.000 pristaši, bo brez obotavljanja nalagal tudi slovensko ljudstvo, kolikokrat bo potrebno.

„Unser Kronprinz“. Iz beljaškega okraja poroča »Miru« slovenski posestnik, da so v Beljaku v izložbi za naprodaj slike nemškega cesarjeviča z napisom »Unser Kronprinz«. Nemcem je vse dovoljeno, tudi veleizdajstvo.

Novi ogrski ministri. Cesar je imenoval hrvaškega ministra grofa Zichyja za ministra a latere, grofa Bathyanija in dr. Vazsonyja za ministra brez portfelja, dosedanjega namestnika bosanskega deželnega predsednika dr. Unkelhäuserja

jim bratcem in jo odnesel pod suknjičem seboj v lačno mesto.

V takih in enakih bojih z lakoto, pozimi pa še povrh z mrazom, je živel naš Mirko in odrival razred za razredom za seboj. Skraja je stanoval v borbi sobi s tremi starejšimi tovariši, ki še svojih oken ni smela prav porabiti. V zgodnjem mrazu so namreč bila okna zamrznila, da se niso dala zapreti in ne odpreti. Odprla so se šele ko je to dopustil topli pomladanski veter.

S časom so se Mirku zboljšali časi. Tupatam je naletel na tovariša in sošolca iz boljših mestnih družin in jim pomagal pri učenju, ker je njemu samemu učenje bilo veselo in igrača. Privoščil si je lahko večkrat kos boljšega kruha; tudi s stanovanjem ni bil kar tako z najslabšim zadovoljen.

S tem, da je dobival s poučevanjem priboljšek, je postal ponosen, izbirčen, lahkomisljen. Na dom ni več toliko mislil, češ, saj mi itak nimajo kaj dati in sploh sem zdaj jaz visok gospod.

To je bilo tedaj, ko je bil naš Mirko v 4. šoli. Leto za tem je prestopil prag 5. razreda in zdelo se mu je, da ima vse pod seboj, da je že vse nižje od njega.

Tisto leto je bila izredno huda zima. Naš Mirko je ravno malomarno in ponosno stopal v šolo, ko mu prereže pot znana kmetica in zavpije:

„Ti, fejmené, ali veš, da so ti mama umrli — mama so ti umrli, pravim, ti pa stopaš tu okoli!“

Onemel obstoji Mirko. Ne ene besede ne najde za kako vprašanje. Ko se zave, one kmetice ni bilo nikjer več. Knjige so mu bile padle na tla, pohere jih in jih vrže prvemu tovarišu, ki ga sreča, v naročje in zdirja na kolodvor.

„Vlaka ni nobenega v tem času“, prihodnji odhaja še le čez dve uri“, ga ustavi železniški uslužbenec.

(Dalje prih.)

pa za ministra za Hrvaško in Slavonijo, dr. Grecsaka, dosedanjšega državnega tajnika v justičnem ministrstvu za justičnega ministra, poslanca Földesa pa za ministra brez portfelja. — Vedno bolj se slišijo glasovi, da bo Eszterhazy odstopil in bo grof Andrássy prišel za ministrskega predsednika. Grof Andrássy je bil pred dnevi pri cesarju v avdijenci.

Vsenemci in Nationalverband. Vsenemška poslanca dr. Jäger in Wüst sta naznanila, da ne moreta vstopiti v Nationalverband, ker ne moreta odobravati sedanjo verbandovo politiko.

Velik nemški ljudski shod se bo vršil dne 17. septembra v Ljubnu na Gornjem Štajerskem.

Tedenske novice.

Duhovniške vesti. Župnija Slivnica pri Mariboru je dobil č. g. Jožef Mihalič, župnik pri Sv. Barbari pri Vurbergu. Za provizorja k Sv. Antonu na Pohorju pride č. g. Konrad Šeško, kaplan v Vuzenici. Prestavljena sta č. gg. kaplana Jož. Rehar iz Laporja k Sv. Juriju v Slov. goricah in Konrad Jarh iz Galicije v Laporje. Novomašnik č. g. Ernst Vidic je vsled bolezni dobil začasni dopust.

Odlikovanja povodom rojstnega dne cesarja Karla. Cesar je dne 19. avgusta 1917 odlikoval mnogo zaslužnih mož. Red železne krone I. razreda sta dobila slovenska škofa: knezo nadškof goriški dr. Franc Sedej in knezoškof lavantinski dr. Mihael Napotnik; veliki križ Franc Jožefovega reda ljubljanski knezoškof dr. Anton Jeglič; red železne krone II. vrste škof na otoku Krk dr. Anton Mahnič. Red železne krone III. razreda sta dobila: Kanonik in stolni-ter mestni župnik Franc Moravec; kanonik dr. Ivan Tomažič. Vitezki križec Franc Jožefovega reda: Dekan in mestni župnik v Slov. Bistrici Franc Bohak, župnik pri Sv. Marjeti ob Pesnici Jernej Frankež, dekan in župnik v Ormožu Andrej Gliebe, župnik slovenske župnije v Mariboru o. Kalist Herić, dekan in mestni župnik v Brežicah Josip Mešiček, gvardijan in župnik pri Sv. Trojici v Slov. goricah o. Nikolaj Meznarič, dekan in župnik pri Sv. Magdalen v Mariboru Anton Stergar. Zlati zaslužni križec skrono: župnik na Spodnji Polskavi Franc Heber, župnik v Zrečah Matija Karba, župnik pri Sv. Martinu blizu Vurberga Anton Lajnsič, župnik v Makolah Mihael Lendovšek, župnik v Tinjah Ivan Medvešek, župnik pri Kapeli Martin Meško, župnik pri Sv. Barbari v Sl. gor. Josip Mihalič, stolni vikar v Mariboru Franc Simonič, župnik pri Sv. Lovrencu v Sl. gor. Josip Sinko, župnik pri Sv. Antonu v Sl. goricah Anton Vraz. Zlati zaslužni križec: nadučitelj pri Sv. Rupertu v Sl. gor. Simon Ješovnik, vodja finančnega stražnega kontrolnega okraja Celje finančni stražni komisar I. vrste Martin Kovač. Vojni križec za civilne zasluge II. razreda: prošt, dekan in mestni župnik v Ptujju Martin Jurkovič, dekan, župnik in deželni poslanec v Ljutomeru Josip Ozmec, dekan in župnik v Škalah Ivan Rotner, dekan in nadžupnik v Starem trgu Anton Šlander. Vojni križ za civilne zasluge III. razreda: župnik v Pamečah Ivan Jurko, kaplan v Ljutomeru Andrej Lovréc, gvardijan in župnijski vikar v Ptujju o. Norbert Povoden, župnik pri Sv. Bolfanku v Slov. goricah Ferdinand Pšunder, župnik pri Devici Mariji v Puščavi Gašpar Zernko, šolski vodja v Bočni Jožef Bizjak, nadučitelj v Šmarju pri Jelšah, ravnatelj Franc Jurkovič, nadučitelj v Vojniku, ravnatelj Jožef Košutnik, nadučitelj v Račah Ivan Paulšek, učitelj v Trbovljah Vodah Emil Volc, državni kletarski nadzornik in okrajni žetveni komisar v Mariboru Rihard Petrovan, pisarniški predstojnik celjske okrožne sodnije Konrad Breznik.

Cesarska slavnost v Mariboru se je včeraj obnesla. Slavnosti se je udeležila ogromna množica domoljubnih Slovencev in Slovenk. Slavnostni govornik profesor dr. Medved je govoril zelo navdušeno o našem ljudomilem cesarju, kateremu se je tudi poslala udanostna brzojavka. Pevski zbor je s svojim izbornim in dovršenim nastopom žel splošno pohvalo. Z uspehom slavnosti smo lahko v vsakem oziru zadovoljni.

Novi vitezi zlatega runa. Naš cesar je odlikoval zunanjšega ministra grofa Czernina in avstrijskega poslanika v Berlinu, princa Hohenlohe-Schillingsfürst z najvišjim avstrijskim redom, z redom zlatega runa.

Kako je cesar Karel obhajal svoj rojstni dan. Cesar Karel je obhajal svoj rojstni dan v vili Wartholz v Reichenauju. Zgodaj zjutraj so mu najprvo čestitali cesarica Zita in ostali člani njegove družine. Nato so prišli čestitat generalni polkovnik, nadvojvoda Jožef, načelnik generalnega štaba baron Arz, in narednik Neuschaumer od 59. pešpolka, ki je izročil cesarju velik šopek tirolskih planink, katere so zbrali polki, ki stojijo na tirolskem bojišču. Cesar je bil vidno ganjen in je sprejel narednika izredno ljubeznjivo. Ob 1/2.11. uri se je v grajski kapeli vršila sv. maša, katere se je udeležil cesar z družino in mnogi vojaški in drugi dostojanstveniki. Cesar je med celo sv. mašo klečal in pobožno molil rožni venec in iz molitvene knjige. — Bog ohrani, Bog obvari nam cesarja Karla I!

† Nadučitelj Ivan Zupančič. Iz Stoprc pri Rogatcu se nam piše: Dne 11. avgusta smo pokopali tukajšnjega nadučitelja g. Ivana Zupančič. Na tukajšnji šoli je deloval devet let. Bil je dober krščanski mož. Naj počiva v miru!

Car Ferdinand. Dne 14. t. m. je imel prevzvišeni g. knezoškof dr. Mihael Napotnik slovesno službo božjo povodom tridesetletnice vladanja carja Ferdinanda na Bolgarskem. Car Ferdinand je rojen 26. febr. 1861 ter je bil izvoljen za bolgarskega kneza 17. avg. 1887. Prej je bil častnik v avstrijski armadi.

Odlikovanci z zlatimi kolajnami odpoklicani s fronte. Listi poročajo, da je vojni minister naročil armadnemu poveljstvu, da se mora moštvo, ki je odlikovano z zlatimi kolajnami, oprostiti vojaške službe na fronti in se ga mora uvrstiti v oddelke za izvežbanje drugega vojaštva.

V ječi je oslepel bivši dalmatinski poslanec Ivo Vojnovič, ki je bil delj časa radi veleizdajstva v preiskovalnem zaporu. V ječi je Vojnovič zbolel in skoro popolnoma oslepel. Njegova popolna nedolžnost se je sedaj izkazala in revež je bil izpuščen iz zapora. Vida pa mu ne bo vrnil noben denuncijant več.

Slovenska Matica. Na naš poziv gg. poverjenikom se jih je že mnogo oglasilo. Čast in poštenje jim! Nadejamo se, da jim slede skoro še mnogi, mnogi drugi. Gg. poverjeniki naj blagovolijo vzeti na znanje in povedati članom, da izda Matica za l. 1914 od knjig, namenjenih za to leto, tiste, ki so že popolnoma ali vsaj skoro dotiskane. Te knjige prejmejo vsi matičarji, ki so plačali članarino že tekom 1914. leta, ali ki so jo že plačali ali jo bodo plačali letos za 1914. leto. Knjige pa, ki jih izda Matica na novo in jih dobe člani na novi račun, bo odbor še le določil.

Mariborska sodnija. K našemu zadnjemu poročilu smo dobili še naslednje podatke: Dvojezične tiskovine se na mariborski sodniji že ves čas, kar je predstojnik sodnije svetnik Detitschegg, spravlja s sveta. Sluge imajo menda direktno naročilo, da morajo dvojezične razglase na stebrih tako prekriti, da slovenščina ne zagleda belega dne. Prejšnji predstojnik, rajni Libisch, je bil sicer rodom Nemeč, kar se o Detičeku ne more reči, a toliko objektivno, da ni zatiral jezika ogromne večine prebivalstva mariborskega okraja. Pod Detitscheggom je postalo to čisto drugače. — Slovenski župan iz okolice nam piše: »Prav je imela »Straža«, ko je pribila, da na mariborski okrajni sodniji tako čudno postopajo s slovenščino. Župani slovenskih občin dobivamo od mariborske sodnije samo nemške dopise. Posmrtni zapisniki so popolnoma nemški. Odslej pa bomo slovenski župani vsak samonemški dopis in tiskovino kratkomalo vrnil. Žalostno dovolj, ako v c. k. uradih ne znajo slovenski.« — Iz jurističnih krogov dobimo te le kratke vrstice: Detitscheggu je ravno tega treba! Svetovati mu je, da naj pridno juristerijo ponavlja, narodnostne prepire pa prepusti drugim!

C. kr. žandarske postaje na Slovenskem Štajerskem dobivajo brezplačno »Štajerca«. Znano je tudi, da so mnogi žandarji dopisniki »Tagesposte« in »Tagblatt«. Ali se bomo še potem čudili Slovenci, da je tak duh med žandarmerijo? Vse je jasno!

Tobaka za naše kmete! Kmetje, ki so navajeni kaditi, so velike reve, ker ne dobijo tobaka. Vsakdo ve, kaj pomeni za starejšega moža pipa tobaka. V nekaterih krajih ne dobijo ničesar za kaditi. Žejejo moške že listje in razne rastline, samo, da se nekoliko potolažijo. Vprašamo vlado, ali ne vznemirja zlasti kmetске moške, ki morejo vse pridelke, katere težko pridelajo, oddati? Vse,

kar zraste na kmetovih njivah in travnikih, se mu vzame. Deliti mora težko pridelana živila z drugimi. Država pa se tega ne skrbi, da bi dobil kmet malo tobaka. Kar je za kmetice sladkor in kava, to je za moža tobak. Poslanci so se obrnili na vlado, da se tem možem odpomore.

Mrtvi se oglašajo. Obitelj Mundova v Bratonečicah pri Sv. Tomažu, je dobila ravnokar od poizvedovalnega urada za vojne vjetnike veselo poročilo, da je sin Franc, ki je bil na sv. večer l. 1914 v bližini mesta Jaslo v Galiciji vjet, še živ in zdrav. Domači so ga imeli že za mrtvega, zato je njihovo veselje tem večje ob tem poročilu. Nahaja se nekje v guberniji Karkov v Rusiji.

Gospodarske novice.

Oddaja svinj. Kakor slišimo, misli štajerska namestnija s 1. septembrom živinski vnovčevalnici prepustiti dobavo svinj. To se pravi, kmetje bodo morali kakor govejo živino tudi svinje dovažati mesarjem, mestom in vojaščinam, da bodo ti imeli kolikor najmanj dela in največ dobička, kmet pa največ skrbi in najmanj dobička. Tri leta je šlo pri svinjah z dosedanjo prosto svinjsko kupčijo prav dobro, sedaj seveda naenkrat ne gre čeprav bo v prihodnjem času govejega mesa preveč, ker bo vsakdo rad prodal svojo živino zaradi pomanjkanja krme. Ta nova oddaja bo na Štajerskem zopet najprej upeljana in velik »prijatelj« kmetov Clary si bo pridobil zopet novo zaslugo za kmetški stan. Kajpada bodo sedaj nastavili tudi cene svinjam, kakor bodo mesarjem in gospodi prav.

Zaplemba živil, ki jih kdo prinese s kmetov, je nedopustna. Graški »Arbeiterwille« poroča: V okrožju nekaterih štajerskih okrajnih glavarstev so hoteli zapleniti nekateri »nadzorovalni organi« živila, ki si jih je kdo nabral po kmetih, da jih prinese domov. Sodrugi poslanec Resel je šel zato k cesarskemu namestniku in se pritožil nad takim postopanjem nadzorovalnih organov. Resel je dobil na to od namestništva pismeno obvestilo, ki pravi, da je opozorilo okrajna glavarstva Maribor, Ptuj in Lipnica, da je na podlagi odredbe z dne 24. maja 1917 zaplemba živil, če jih prinese kdo s kmetov nedopustna. — Posebno mogočni so bili v zaplembi cirkovski žandarji, kajpada v ptujskem okrajnem glavarstvu. Tudi na Spielfeldu so žandarji radi kazali svojo moč, ki je, kakor sedaj izvemo, bila zopet na nepravem mestu. Kdor še dodanes ni dobil odškodnine za odvzete reči, naj to javi sodniji.

Zasega sadja. »Tagespost« poroča, da je urad za ljudsko prehrano v nekaterih krajih zasegel letošnje sadje. Zakaj pa se zaseže ravno kmetско sadje, ono ob državnih cestah pa se bo celo javno dražbalo. Če hoče vlada imeti sadje, naj ga zaseže ob državnih cestah, a naj z zasego ne razburja kmetskega prebivalstva.

Dražba sadja. Mariborsko okrajno glavarstvo razglasa: Letošnja trgatve sadja ob tržaški državni cesti se bo dražila tako-le: V s r e d o, d n e 29. avgusta 1917 ob 10. uri predpoldne pri cestarski hiši v Slovenski Bistrici za progo od km 86 do 94; ob 1/2. uri popoldne v gostilni Herman na Gornji Polskavi za progo 80 do 86 in ob 3. uri popoldne pri cestarski hiši v Radizelu za progo km 73 do 80. Na zaprosnjo se bo oddajala trgatve sadja tudi po kilometrih (od kilometra do kilometra). Zdražnino s kolkovino po lestvici III vred je položiti takoj po izdraženju. Cestarskemu mojstru in cestarjem vsled namestniškega odloka št. 14 590/2 1908 pridržana in vsled tega od dražbe izvzeta sadna drevesa so označena s okroglastim apnenim 10 centimetrov širokim pasom. Natančnejši pogoji se bodo naznanili pred začetkom dražbe.

Zasega živil na Ogrskem. Ogrska vlada je zasegla fižol, grab, lečo in ajdo letošnje letine.

Nakup lanenega semena. Zveza gospodarskih zadrug za Štajersko v Gradcu nam naznanja, da ji je poverjen nakup lanenega semena na Štajerskem. Zveza bo nakup odstopila tudi posameznim trgovcem, ki se naj takoj zglasijo. Naslov: Zveza gospodarskih zadrug v Gradcu, Bismarkplatz št. 3.

Zaplemba žita v mlinih. Kmet iz mariborskega okraja nam piše: Malokateri kmet ima tehtnico, da bi stehal žito, predno ga zapelje na mlin. Zgodi se, da je nekaj kilogramov žita več, nego nam je predpisal žitni nadzornik, večkrat pa tudi

manj. Naš g. žitni nazornik, Weissov prijatelj iz Konjic, nemški učitelj Seidler so silno strog gospod. Imel sem v mlinu žito, ki je tehtalo z vrečo vred 6 kg več, ko je bilo dovoljeno na mlinški karti. Prišel je g. nadzornik v mlin in je proglasil tistih borih 6 kg za zaseženih, ne da bi odračunal vrečo, ki je gotovo tehtala 2 kg. Čemu se nas kmete radi tako malih nedostatkov razburja? Ali ne bi mogel g. nadzornik raje v svoj seznam vpisati, da je ta in ta posestnik pripeljal toliko in toliko kilogramov žita več in bi mu temu primerno podaljšal rok, do katerega ne sme pripeljati nič žita v mlin. To bi bila prava pot, a ne kar groziti ubogemu kmetu s kaznijo in mu odjemati žito. Zakaj pa tedaj g. nadzornik nič ne upošteva, ako manjka po 10 do 20 kg? Gospodje, le ne razburjajte preveč našega kmetijskega ljudstva z nepotrebnimi sitnarijami. Suša ga tare in gosenice, sedaj pa še pridejo žitni nadzorniki, kateri imajo visoke plače in vedno polne žitne malhe.

Koliko žita smeš dati v mlin? Od zdaj naprej je dovoljeno — pa le do preklica — dati v mlin 10 kg žita na mesec za vsako osebo. Natančna množina žita za osebo se bo določila še le pozneje, ko bo znano, koliko žita je na razpolago v državi.

Semensko žito. Kdor potrebuje za jesensko setev semensko žito, naj gre k svojemu županu. Pri vsakem županstvu so na razpolago tiskane prošnje, ki se morajo natančno izpolniti. Povedati moraš kako semensko žito potrebuješ, koliko ga rabiš, na kateri parceli ga boš sejal, kako velik kos zemlje hočeš z žitom posejati in v kateri občini leži parcela. Tako izpolnjeno prošnjo potrdi župan in občinski žetni komisar ter jo ob koncu podpiše tudi prošnjik. Te prošnje se pošljejo na to na okrajno glavarstvo, ki bode odmerilo in odkazalo potrebno množino semenskega žita. Priporoča se najbolj setev ječmena, ker je najprej zrel in da primeroma največ pridelka.

Cene za klavne svinje. Namestnija je za čas od 1. septembra naprej določila sledeče cene za klavne svinje za živo težo: od 100 kg naprej 1 kg 6 K, od 81—100 5 K 90 v, od 61—80 5 K 30 v, od 40—60 kg 4 K 70 v. Prasci in plemene svinje, pripravne za pitanje 5 K. Cene za zaklane svinje in ostala določila glede prodaje in nakupa svinj prinese »Slov. Gospodar«.

Konoplja sredstvo zoper gosenice na zeljniku. Gosenice so, kakor znano, za naše zeljnike največje škodljivke. Zlasti letos nam povzročajo ogromno škodo. Naše zeljnike najlozje ubraniš pred požrešnimi gosenicami na ta način, če poseješ zeljnik v primerni razdalji s konopljo, kajti znano je, da je gosenici konopljin duh zelo zoperen. Škodljivi metulji takozvani kapusov ali zeljni belini se skrbno ogibajo kapusa, na katerem raste tudi nekaj konoplje in zeljnik ostane nepoškodovan.

Sadno vino ali sadjevec. V Ljubljani je izšla knjiga pod gornjim naslovom, katera vsebuje navod, kako izdelujemo sadjevec in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovitno pijačo. Po najnovjših virih in lastnih izkušnjah za slovenske sadjarje priredil z 42 podobami pojasnil Martin Humek, deželni sadjarski nadzornik. Knjiga je izšla ravnoprav, da si jo, predno dozori sadje, vsakdo omisli in prečita. Izdelovanje sadnega vina je marsikje velikega narodnogospodarskega pomena. Obeta se nam hvala Bogu dobra sadna letina. Ob takih prilikah preostane mnogo za hrano malovrednega sadja in bi bilo posebno pri današnjih razmerah nedopustno zavreči tako sadje, kakor tudi ono, ki je prezgodaj odpadlo. Ker tega sadja svežega ne moremo ugodno porabiti za človeško hrano, ga lahko spremenimo v pijačo. Tudi imamo mnogo puste za zlahčno sadje neprikladne zemlje, kjer pa dobro uspeva neobčutljivo moštno sadje brez obdelovanja in gnojenja, tako dobijo tudi pusta zemljišča svojo vrednost. Vse to sadje se najkoristnejše porabi za sadjevec. Isti gasi žejo bolj nego vino iz grozdja in ne povzroča tiste zaspianosti in utrujenosti kakor pivo ali celo žganje. Knjiga se naroča v Katoliški Bukvarni v Ljubljani in stane 2 K 40 v.

Razne novice.

Zemljica na Nemškem. V Monakovem na Bavarskem dobivajo od dne 13. avgusta naprej po 2 kg kruha na glavo in na teden, namesto enega kilograma kruha pa lahko dobe 750 gramov moke. Listi nanažajo, da bodo v Monakovem zopet pekli žemljice,

sicer ne iz moke-nulerice, a vendar bele žemljice. V Lipskem na Saksonskem so pekomo dovolili, da smejo zopet peči žemlje iz pšenične moke; taka žemlja mora biti težka 65 gramov in velja 5 pfenigov. Tudi na severnem Nemškem bodo začeli peči zopet žemlje iz pšenične in ržene moke.

Veliki dobički lastnikov ladij kljub boju P-čolnov. Iz Londona poročajo: Angleška spodnja zbornica je doživela nenavaden dogodek. Državni kancelar minister Bonar Law je nepozvan povedal, da ima osebno od vojne veliko korist in spada očitno med »dobičkarje«. Vršila se je razprava glede povišanja davka na vojne dobičke. Par poslancev je poudarjalo, da bi novo povišanje davka lastnike brodov upropastilo. Tu pa je vstal Bonar Lav in rekel: Sicer govorim nerad o svojih lastnih poslih, ali moj slučaj je tako poučljiv, da ga ne morem zamolčati. Jaz imam akcije 15 parobrodskih družb v skupni vrednosti 8110 funtov šterlingov (funt šterling = 25 kron). V mirnih časih bi bil zadovoljen, ako bi mi te akcije dajale 5% ali 406 funtov šterlingov. Ali prinesle so mi leta 1915 3824 funtov šterlingov in lani 3847 funtov šterlingov, kljub davku na vojne dobičke. Ali to še ni vse. Pri eni ladji, ki je bila prodana ali se je potopila, ne vem natanko, sem imel delež 200 funtov šterlingov, dobil pa sem sedaj nakazilo 1000 funtov šterlingov. Pri neki družbi sem naložil 350 funtov šterlingov. Te dni sem dobil pismo, da se dobiček porazdeli in dobil sem nakazilo 1050 funtov šterlingov. In to je industrija, ki stoče, da se jo hoče upropastiti. Senzacija je vzbudil ministrov govor in neki poslanec mu je rekel v šali, da tak angleški minister, ki tako odkritosrčno govori, se lahko kaže za denar.

Klobase za sožalje. Gospod svetnik je umrl in zapustil žalujočo soprogo. Neka prijateljska rodbina je hotela vdovi izraziti sožalje. Poslali so torej svojega sina z naslednjim sožaljem: »Mati Vam izraža ob bridki izgubi Vašega moža najudanejšo sožalje! Ker pa nismo imeli pri rokah venca za na krsto, pa Vam damo v znak žalosti — nekaj klobas, ker smo večeraj klali...«

Izpred sodišča. Na zatožni klopi sedi človek-vedeževalec. Predsednik: Ker znate vedeževati, povejte mi, ali vas bom obsodil ali oprostil? — Zatoženec: Gotovo me bofe oprostili! — Predsednik: Kako pridete do tega prepričanja? — Zatoženec: Prav lahko! Če se tak visok uradnik, kakor ste vi, gospod predsednik, iz jetnika norčuje, je gotovo znamenje, da je že sklenil oprostiti ga!

Pred sodiščem. Ropar-morilec svojemu zagovorniku: »Gospod doktor, pazite, da pri zagovarjanju ne izgubite glave, — ker potem sem tudi jaz ob svojo!«

Na lovu. Sinček očetu: »Poglej no ata, kako zajci pred tabo beže, — in vendar še nisi nikdar nobenemu nič žalega storil!«

V vojaški šoli. Narednik: »No, Bregar, koliko počutkov ima človek?« — Bregar: »Sedem, go spod narednik.« — Narednik: »Oj ti kajon! Jaz imam v mislih petere počutke in on misli na 7 poglavitnih grehov!«

Še je čas za zavarovanje vojnega posojila! Najboljša in najbolj ugodna oskrb za družine in za starost je za vse sloje prebivalstva zavarovanje vojnega posojila. Za kapitaliste najboljše naložen kapital! Od 500 K do 4000 K brez zdravniške preiskave. Čez 4000 z zdravniško preiskavo. Pojasnila daje zavarovalni oddelek za Štajersko c. k. avstr. vdovskega in sirotinskega sklada, Gradec, Franzensplatz 2, II. nadstropje. Okrajni urad v M a r i b o r u v uradnem poslopiju c. k. okrajnega glavarstva, II. nadstropje, vrata št. 26. Prijave se sprejemajo s a m o d o 3 1. a v g u s t a 1917.

Dopisi.

Maribor. Mestni prehranjevalni urad naznaja, da so že vse zaloge sira, katere je dobil iz Hrvaškega, razprodane. Odslej naprej bodo po znižani ceni prodajali sir iz Hrvaške samo mariborski trgovci.

Jarenina. Večkrat so že pokazali Jareninčani svojo požrtvovalnost, svojo ljubezen do domovine in cesarske hiše v tej vojski, tako n. pr. z velikimi vsotami, katere so podpisavali pri vsakemu vojnemu posojilu. A zdaj, ko se je bližal prvi rojstni dan našega ljubljene cesarja, smo slovenski Jareninčani na posebno slovesen način dali duška svoji globoki ljubezni do habsburške hiše. V nedeljo, dne 12. avg. smo menda prvi priredili slavnost s petjem, deklamacijo, govorom in igro v čast in proslavo rojstnega dne Nj. Veličanstva

Karla I. Govoril je dobro znani Jareninčanom posebno priljubljenec profesor g. dr. Medved. Govornik nam je v kratkih potezah orisal življenje cesarjevo in nas opozoril na dve glavni najlepši njegovi lastnosti, oziroma čednosti, namreč na njegovo globoko pobožnost in na — že vsem avstrijskim narodom znano — dobrosrčnost in dobrotljivost. Dr. Medved je podal tako lepo sliko našega cesarja, da nam je klic »Živi cesar Karel!« na koncu govora privrel res iz dna srca. Hvala govorniku za njegove lepe besede. Obisk je bil izvanredno mnogoštevilen; razen domačinov je bilo tudi dosti sosedov, bližnjih in daljnih, celo veliko število Mariborčanov.

Slov. Bistrica. Ako prideš v katerokoli trgovino tukaj kaj kupit, gotovo niti desete robe ne dobiš, češ, da nimajo. Posebno se to zgodi vedno nam kmetom, če pridemo kupovat z denarjem, namesto z jajci ali z mastjo. Brez jajc že niti tobaka ne dobimo v trafikah. Zato se ne moremo dovolj načuditi, ko skoro vsak teden slišimo, kako si bistriški trgovci — kupujejo posestva in hiše, kljub temu, da nimajo ničesar več na prodaj in to celo tisti, ki so še pred vojsko na niti viseli s svojim premoženjem. Odkod torej jemljejo denar? — To uganko nam je razrešila novica, ki se je ta teden raznesla po Slov. Bistrici: Nek tukajšnji trgovec je bil obsojen radi draženja na 1000 K (brez zapora), ker je prodajal kar po vagonih na pol gnila in stolčena jabolka kot prvovrstno namizno sadje, seveda po visokih cenah. Gospod urednik, ne bomo Vam kratili dragocenega prostora z mislimi, ki nam vstajajo ob tem nezaslišanem izrabljanju žalostnega vojnega časa. Če si kmet shрани svoje žito, ki se je je s krvavimi žulji pridelal, zato da bi lahko preživel svojo rodbino in imel nato spomladi potrebno seme, pa dobi takoj po 14 dni zapora, če si je shranil par kilogramov zrnja več, kot so mu slučajno predpisali na glavarstvu. Pri takih razmerah se potem seveda ni čuditi, če postanejo izvestni ljudje kar čez noč bogataši.

Ormož. Par privandranih ormoških Nemcev in nemškutarjev je za dan cesarjevega rojstnega dne organiziralo drzen napad na naš slovenski Ormož. Od vseh strani, celo iz Ptuja in Velike Nedelje so zbobnali nemške pevce, ki so pri cesarski maši nemško peli. Čudimo se, da je predstojništvo ormoške župnije, katero gotovo dobro ve, da je v Ormožu samo par privandranih Nemcev, mirno dovolilo izzivajoči nastop ormoških Nemcev in nemškutarjev. Slovensko ljudstvo je silno razburjeno in ogorčeno vsled takega nastopa. Nemci si bodo skušali nemško petje v ormoški cerkvi zasigurati kot nekako svoje posestno stanje. Po Ormožu se celo govori, da zahtevajo Nemci, naj se pri eni božji službi ob nedeljah stalno nemško poje. Zahtevamo pojasnila in zadoščenja!

Št. Vid pri Ptuj. Ant. Kmetec ne prodaje več Gospodarja in Straže, temveč se oba lista dobita v trgovini g. Tombaha.

Celje. Podružnica Rdečega križa za sodni okraj Celje je izdala sledeči račun: Dohodki: 1. Nabrano in darila od 31. avgusta do 31. grudnia 1914 37.380 K 18 v. 2. Nabrano in darila od 1. prosinca do 31. grudnia 1915 73.632 K 14 v. 3. Nabrano in po darilih ter članovni prispevki od 1. prosinca do 31. grudnia 1916 20.953 K 4 v. 4. Nabrano, po darilih in članovnih prispevkih od 1. prosinca do 30. jun. 1917 13.673 K 98 v. 5. Na obrestih pri češki Zadr. banki od 1. avgusta 1914 do 30. junija 1917 5710 K 87 vin. Svota dohodkov 151.350 K 21 v. Stroški: 1. Od 1. avgusta do 31. grudnia 1914 na upravnih stroških, za perilo in sanitetnim zavodom izročilo 19.168 K 35 vin. 2. Od 1. prosinca do 31. grudnia 1915 na upravnih stroških in sanitetnim zavodom izročilo 89.762 K 33 v. 3. Od 1. prosinca do 31. grudnia 1916 na upravnih stroških in sanitetnim zavodom izročilo 6526 K 50 v. 4. Od 1. prosinca do 30. junija 1917 na upravnih stroških in sanitetnim zavodom izročilo 2715 K 53 v. Svota stroškov 118.122 K 71 v. Ostane torej 33.177 K 50 v. Pri ostalem znesku se nahaja 30 komadov sreč Rdečega križa po 100 K, je 3000 kron. Drugega blaga in predmetov se je darovalo v vrednosti 2560 K, koji predmeti so se izročili sanitetnim zavodom. Nabavilo se je: 2 vozova Rdečega križa za prevoz bolnikov, 106 nosilnic, 14 kolesnih nosilnic in 43 zdravniških torb za preveze.

Št. Pavel pri Preboldu. Kat. izobraž. društvo v Št. Pavlu pri Preboldu uljudno vabi na gledališko prireditev, ki se vrši v nedeljo dne 26. avg. po večernicah v prostorih Društvenega doma. — Spored: 1. Fabiola in Neža. Igra s petjem v štirih dejanjih. 2. Oh, ta Polona! Burka v dveh dejanjih. Čisti dobiček je namenjen štaj. skladu za vdove in sirote. Pridite! — Odbor.

Št. Jurij ob Taboru. Dne 16. avgusta je v celjski bolnišnici po kratki bolezni v starosti 34 let, umrla trgovčeva soproga gospa Nežika Cukala. Truplo so prepeljali dne 18. t. m. na Gomilsko, kjer je bilo ob 3. uri popoldne pokopano. Blag ji spomin!